

IVANKA
DEVĀTĀ

NA VŠE
PŘ/PRAVENA

motto

Na vše připravena

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Ivanka Devátá

Na vše připravena – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

IVANKA
DEVĀTĀ
NA VŠE
PŘIPRAVENA

motto

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Jak vznikla tato kniha

Vůbec nevím, jak jsem svůj život zvládala. Domácnost, děti, divadlo, rozhlas, dabing... K tomu nějaké to natáčení, jeden manžel za druhým. Nastavovala jsem noci. Chlapci, když byli malí, tak řvali, ale pak stáli proti mně ve dveřích, usmívali se, pusou od ucha k uchu, a já zjihla. Mareček už v sedmi měsících v kočárku stál. Na ulici mě zastavil nějaký pán: „To z něho máte radost, paní Devátá, co?“ Já byla schvácená, nevyspalá, vyčerpaná a z posledních sil jsem hlesla, že ano, radost mám velikou. Co jiného jsem měla říct? Já snad i při posledním vydechnutí budu vypadat, jako když ze mě energie a štěstí přímo tryská.

Ve dvaceti svých knížkách jsem vyprávěla o tom, co jsem zažila, a myslela si, že jsem rybník svých vzpomínek definitivně vypustila. Ale pak mě navštívila Kristina, moje čtenářka, původně vystudovaná klavíristka a vůbec velmi inspirativní bytost

a kladla mi otázky. Bylo jich tolik, že vznikla další kniha. Že by už opravdu poslední?

Ivanka Devátá

Ivanka Devátá mě provází životem od sedmnácti let, kdy jsem četla její první fejeton v časopise *Vlasta*. To byl rok 1990. Svým psaním mě celý život rozveselovala a její optimismus mi pomáhal překonávat těžké životní situace. Od chvíle, kdy jsem se dozvěděla, že obě moje děti mají těžkou formu autismu, jsem všechny její knihy přečetla mnohokrát a každá další mi přinesla závratnou radost.

Nemohla jsem žít s vědomím, že Ivanka Devátá už novou knihu nenapíše. Tak vznikl tento rozhovor, ve kterém jsem se ptala na věci, které jsem se o ní ještě nedočetla a chtěla je znát. A vznikl díky naší společné přítelkyni, novinářce Marii Formáčkové, která mě k Ivance přivedla.

Kristina Vochočová

O KRÁSE NESMÍRNÉ A O LOKNÁCH

Chci si s vámi povídat o radostech a strastech vašich všedních i svátečních dnů, prostě o vašem životě, o kterém jste napsala moje oblíbené knížky. Na všechno se díváte z té veselejší stránky, a přitom jste na svět přišla v dramatickém roce 1935. Ze zdravotních důvodů abdikoval T. G. Masaryk a prezidentem se stal Edvard Beneš. V Číně nastoupil do čela státu Mao Ce-tung, v Německu vznikl Wehrmacht...

Ale to všechno mi bylo naštěstí úplně jedno. Rodiče jsem si vybrala dobře, měli mě rádi, a tak se mi od začátku na světě líbilo.

Kromě vás se ještě narodili Elvis Presley, Erich von Däniken, Luciano Pavarotti, Alain Delon nebo Woody Allen...

A u nás třeba Rudolf Jelínek, bratři Jan a Kája Saudkové, Libuše Švormová nebo budoucí pan

režisér Jaromil Jireš. A to jsem si zdaleka nevzpomněla na všechny, které jsem znala nebo pořád znám.

Narodila jste se do složité doby, ale ani následující léta nebyla bezstarostným tancem. Padesátá léta minulého století, kdy jste byla dívkou a mladou ženou, máme spojená s budováním socialismu, kdy i herci často oblékali montérky nebo usedali za volanty traktorů. Vy jste ale zahájila svoji kariéru ve velkém stylu. Jako dvaadvacetiletá jste hrála ve francouzsko-československém filmu *V proudech*, a to vedle slavné Mariny Vlady a Roberta Hosseina, kterého známe hlavně díky roli hraběte de Peyraca z filmů o krásné Angelice. V kráse jste si s Marinou nezdala, vypadala jste jako hollywoodská hvězda. Jak jste to dokázala v době, kdy nebyla k dostání skoro žádná kosmetika?

To, co jsem ke své kráse – jak lichotivě říkáte – potřebovala, k dostání bylo. Potřebovala jsem hřeben, mýdlo, kartáček na zuby a pastu. O ostatní se mi postarala laskavá příroda neboli genetika. Házela jsem očima, házela jsem hřívou a ono to kupodivu stačilo na udělání dojmu. Ale hlavně jsem byla mladá a dynamická, což mi ostatně vydrželo dost dlouho. Tedy ta dynamika.

Říkáte, že se postarala genetika, to znamená, že vaši předkové byli pohlední. Ale i hezcí lidé se o sebe musí starat. Už jen proto, aby jim to vydrželo. Jak na tom byla vaše babička a maminka, jak o sebe pečovaly a co vám radily?

Maminka byla hezká a asi proto o kosmetiku moc nedbala. Nevzpomínám si, že by kromě nějakého krému a rtěnky něco dalšího používala. Babička nedala dopustit na prášek Myjava. Vzpomínám si, že na obalu byla selka v kroji, a kdo měl Myjavu, byl krásný. Nejmní jako ta selka. Ale co babička s práškem dělala, nemám tušení, možná se v něm koupala, možná si jím myla obličej a možná jen dělala dojem. Každopádně cenné rady do života mi udělovala, a to opakovaně: „Nezapomeň, že zuby a vlasy jsou největší ozdobou ženy.“

Já na to nezapomněla, ale ona asi ano. Přišla léta, kdy o zuby přišla, pořídila si sice náhradní, ale nosila je v kapse zástěry, kde rozhodně nezdobily. A to vůbec nebyla stará, i když mi tak jako dítěti připadala. Bylo jí něco přes padesát, podobně jako babičce Boženy Němcové. Té bylo šestapadesát, když tento svět opustila, a dnes je to dneska považováno za střed života. Já se ale jejími radami řídila a stále mám zuby vlastní, a to mi bude devadesát.

Ovšem v mládí bývala babička krasavice a fešák byl i dědeček. Na vojně byl u dragounů a rád o tom vyprávěl. Dodnes si pamatuji, jak říkal, že kuň se nikdy špinavé vody nenapije. Ani nevím, proč mi zrovna tohle uvízlo v paměti, stejně jako popis scénky, jak se jednou jejich eskadrona hnala přes pole a jakási babka si před nimi chránila brambory. A dědeček zůstal fešákem i po sňatku s babičkou, která se chlubila, jak jí sousedky záviděly, že každý večer ulehne do kanafasu s takovým krasavcem.

Pro mě už dědeček nebyl fešným dragounem, ale velmi zábavným dědou. Hrál mi loutkové divadlo, vyprávěl, jak rytíř přijde zleva (myslím, že četl i pokyny, které byly napsány ve scénáři hry), já se tomu strašně smála a děda měl radost.

Tříletá Ivuška
v sametových šatech

S kamarádkou Světlou a kamarádem Milanem, se kterým jsem si hrála na doktora

S maminkou, tatínkem a hlavně mašlí ve vlasech

Tatínek komponuje.
Dokonce složil jednu
skladbu i pro mě,
jmenovala se *Ivančiny*
hračky, byla to suite
a pracoval na ní skoro rok.

Babička,
co milovala
Myjavu,
a maminka

Jako
šestnáctiletá
s tatínkem
a čtyřletým
bratříčkem

Zleva: já,
chrudimská
babička,
maminka a dole
brácha

Dědeček choval angorské králíky, ti se stříhali, vlna se odeslala ke zpracování a pak mi z přaden maminka pletla svetry. Jeden z nich mám na sobě na této fotografii, kde jsem s rodiči a bráchou.

Ve čtyřiaadvaceti (a těhotná) jsem hrála pannu Márinku ve *Filosofské historii*.

V dobách vašeho mládí neměli všichni koupelnu. Většina domácností měla vodovod na chodbě nebo se chodilo s kýblem k pumpě. Jak jste na tom byli vy?

Jelikož byl tatínek šéfdirigentem, mívali jsme hezké byty, všechny byly s koupelnami, ale zažila jsem i ty bez koupelen. Když jsem žila v poválečné přidělové době dva roky u babičky v Chrudimi, v menším městě, kde se žilo přece jenom líp než ve velkých městech, užila jsem si koupání na etapy. Jednou za týden, v sobotu, přitáhla babička do kuchyně velkou železnou vanu, tu naplnila teplou vodou, mě tam strčili jako první, po mně přišel na řadu dědeček coby hlava rodiny a jako poslední do vany vlezla babička.

Takový proces probíhal ve všech domácnostech, jen tam, kde bylo víc dětí, šla hlava rodiny do vany jako první. Muž míval v tehdejších rodinách výsostné postavení, byl to živitel. Když byla na oběd třeba husa, samozřejmě to byl on, kdo dostal stehno. Jako dítě jsem také o stehno škemrala, babička mi ho mnohokrát slíbila, ale dostávala jsem jen horní křídlo, které babička za stehno vydávala. Ale smířila jsem se s tím. Mnohem víc pro mě znamenalo, když mi o pouti oblékli bleděmodré šatičky z organýnu a posadili mě na bílého koně.

To bylo na mém hodnotovém žebříčku vysoko nad husím stehnem.

Německý kadeřník Karl Ludwig Nessler se inspiroval ovčí vlnou a v roce 1906 vymyslel trvalou ondulaci, při které se prameny vlasů navlhčily směsí čpavku s boraxem a omotaly se kolem elektricky nahříváných natáček. Tato úprava se bleskově rozšířila po světě a došla i k nám. Zcela jistě se dostala i do vaší rodiny...

Trvalá nemohla nikoho minout. Maminka chodila k jedné šikovné kadeřnici. Ta jí jednou vykouzlila nádherný drdol, který jí hrozně slušel. Jenomže paní doktorová Paulová, maminka mojí kamarádky Světlý, nemohla půvab mojí maminky unést, a tak jí řekla, že jí to dělá starší. No a maminka na ni dala a vrátila se ke svému starému účesu. A přitom věděla, jak to chodí. Mnohokrát mi říkala, že kdo mě chválí, nemusí to se mnou myslet dobře a zrovna tak je to s kritikou. Ani ta nemusí být upřímná.

Paní doktorová ale byla autorita. Dcera majitelů malého niťářského krámu, která si vzala doktora, což bylo terno. Dodalo jí to takové sebevědomí, že by určitě dokázala za svého manžela zaskočit i v ordinaci.

Jednou jste napsala, že spolužačka Petráňová měla už v páté třídě trvalou. Kdy jste ji měla poprvé vy?

Když se mi narodil bratříček. To mi bylo dvanáct. Bratříček totiž jako tříměsíční těžce onemocněl, byl hospitalizovaný v brněnské nemocnici a maminka tam byla s ním. Vypadalo to špatně a jednou jsem dokonce zaslechla, že si pro něho asi přijde andělíček. A tak jsem udělala s pánem bohem kšeft. Slíbila jsem mu, že když bratříčka zachrání, budu se za něj denně modlit. A to také už přes sedmdesát let dělám. I když o jeho uzdravení se postaral hlavně penicilín, který se tehdy objevil. Modlím se proto, neboť se bojím, že kdybych přestala, tak by onemocněl. On zatím hraje tenis a lyžuje – přece jenom je znát, že je o dvanáct let mladší.

Jelikož jsem tehdy nosila na hlavě kohouta, což je účes, který dnes znají jen pamětníci, a pro tatínka by bylo jeho česání obtížné, nechala mě maminka ostříhat a řekla kadeřnici, ať mi udělá na konečcích vlasů trvalou. To abych dobře vypadala a tatínek mě nemusel česat.

Děsně mě to tenkrát pálilo, ale kadeřnictví bylo plné ženských, nechtěla jsem na sebe upozorňovat, tak jsem mlčky trpěla, ale nakonec to tak bolelo, že jsem zaúpěla. Kadeřnice to nějak na mé hlavě

upravila a už to bylo lepší. Výsledek se mi líbil, určitě to bylo hezčí než dřívější kohout – stočené vlasy nad čelem a vzadu upevněné mašlí. Doma jsem si sedla k učení, sáhla si do vlasů a nahmatala tam mokravý flek, kadeřnice mi kůži pořádně spálila. Ale tatínkovi jsem nic neřekla, už tak měl spoustu starostí, a ono se to nakonec nějak vyléčilo samo.

Ženy si prý dřív myly vlasy jednou měsíčně a používaly k tomu údajně borax a vaječné žloutky.

Na borax si nepamatuji, žloutky se asi používaly, ale u nás ne. A že by se vlasy myly jednou měsíčně? Já si je určitě myla častěji a maminka také. A moc by mě zajímalo, kdo to počítal. Mě osobně se na to nikdy nikdo neptal.

Šampon vynalezl až v roce 1904 berlínský drogist Hans Swarzkopf, ale v podobě prášku. Tekutý šampon dnešního typu spatřil světlo světa v roce 1927 a rozmach v jeho užívání přišel až po druhé světové válce. Takže jste jeho vstup na trh zažila.

Ať přemýšlím, jak přemýšlím, vůbec si nevybavuji, že by šampon byl v naší rodině nějak bouřlivě vítán a obdivován. Žádné ohňostroje se nekonal, ani fanfáru tatínek na klavír nezahrál. Vůbec

nevím, kdy jsem se s ním potakala poprvé a jak ten šampon vypadal. Prostě jsme si všichni myli vlasy – patrně mýdlem nebo zmíněnou Myjavou, a tu zřejmě z naší koupelny vystrnadil šampon, ale udělal to nenápadně. Možná byl žloutkový, možná březový, myslím, že žádné další modifikace nebyly. Ale hlavně byl nový, a co se starou Myjavou?

Barvila si maminka vlasy?

Nebarvila, to tehdy nebylo běžné. Maximálně se používala henna, a ta měla jen dva odstíny, zrzavý a černý. Takže kdo nechtěl být jako havran nebo ryšavá liška, narazil si na hlavu radši klobouk.

Jednou si spolu s paní doktorovou Paulovou koupily strašlivé pokrývky hlavy, zdráhám se nazvat to kloboukem, a my jsme se za ně se Světlou strašně styděly. Zato jsme ocenily, když si maminky pořídily lodičky na vysokém podpatku, hned jak přišly do módy. Hezky to vypadalo, mojí mrňavé mamince to dodalo sebevědomí. A hlavně chybějící centimetry. Vadilo jí, že je malá, a jako dítěti mi často říkala: „Kéž bys byla aspoň o pokličku větší!“ A to se splnilo, jsem o dost větší, než byla ona.

*Moje milá maticčko,
dám Ti čisté srdíčko,
ještě k tomu kytičku
a Ty mi dáš hubičku.*

Vlasy jste podle vlastních slov měla jako hedvábné nitě, a přesto jste nosila drdol. Jak jste ho tužila, aby držel? Z hedvábných nití to asi šlo těžko. A jak dlouho jste si ho česala?

Představte si, že jsem ho nosila čtyřicet let. Vypadal, jako že ho motám od božího rána, a já to měla za pět minut. Stáhla jsem vlasy do gumičky, přehnula je dopředu, srolovala – někdy byly tak dlouhé, že mi nestačily ruce –, vrazila jsem pod ně sponku, roztáhla to a celé dílo jsem upevnila vlásenkami. A drželo to celý den. Začala jsem si ho ovšem česat, až když jsem měla angažmá v divadle. Předtím jsem nosila cop, který jsem si házela koketně na stranu.

Po letech mě jedna kadeřnice přemluvila, abych se nechala ostříhat, a já poslechla, protože jsem se chystala do lázní a připadalo mi to praktické. Jak ale plynula léta, štválo mě, že se musím před každým zájezdem upravit, umýt si hlavu a vlasy si vyfénovat,

abych vypadala trochu k světu. Tak jsem si je zase nechala narůst, a když mám jít mezi lidi, prostě si je sčešu dozadu a tam sepnu.

Kdy jste se odbarvila na blond? A sama nebo v kadeřnictví?

Měla jsem točit jeden film. Odvedli mě do kadeřnictví v ulici 28. října dole pod Václavákem s tím, že mi moji původní barvu jen malinko stáhnou. Já se pak nestačila divit, když jsem v zrcadle uviděla blondýnu. Nebylo to ale nemilé překvapení, naopak jsem se sama sobě líbila, a tak jsem u toho setrvala.

Léta jsem byla blondýna, ale pak jsem přišla o svoji oblíbenou kadeřnici a nějaká dobrá duše přivedla ke mně domů jinou. Ta rozdělala barvu (když se vytlačí z tuby, tak člověk houby pozná, jaký je to odstín), dala mi to na hlavu a pak nade mnou jákala, jaká je to krása. Když jsem se podívala do zrcadla, nedokázala jsem jí říct: „Přišla jsem vám otevřít jako blondýna, tak proč tohle?“

Udělala ze mne brunetu a já si to nakonec nechala. Moji kluci si žádné změny nevšimli a ostatním lidem se to líbí. Houby vědí, jaké vlasy mi rostou. A sama budu čučet, až se jednoho dne probudím bělovlasá.

Když jste byla blondýna, odbarvovali vás kysličníkem? Mimochodem kysličník neboli peroxid vodíku je prostě zázrak. Nejen že se jím odbarvovaly vlasy, ale také se používá jako dezinfekce, pohání torpéda v ponorkách nebo slouží jako raketové palivo.

Ještě že jsem tohle nevěděla! Ale stejně jsem před ním měla vždy respekt a sama jsem si jím vlasy nikdy neodbarvovala. Léta jsem chodila k jedné kaděrnici, která mě však jednou namíchla, protože mě nechala dlouho čekat, ač jsem byla objednaná, a tak jsem šla demonstrativně k jiné.

Vzpomenete si, jaké účesy jste měla na svých svatbách?

Vzpomenu, aby ne. Těch svateb zase nebylo tolik. Navíc mám ze všech tři fotografie. Když jsem se vdávala poprvé, brala jsem si Miloše Hlavicu, měla jsem drdol, přes něj pásek a na sobě půvabné šaty s puntíky. Ladislav Pešek, který byl na naší svatbě hostem, mi jednou svým neopakovatelným způsobem řekl: „Ivanko, když jste tenkrát vystoupila z auta, to bylo něco!“

Nedávno jsem si fotku z té svatby prohlížela. Marek po ní zatoužil, asi se chtěl podívat, po kom je tak pohledný. Tak jsem ji našla a dlouho jsem se

pohledem na ni kochala. Fakt jsme byli s Milošem oba moc hezcí, slušelo nám to.

Na druhé svatbě, ta byla s Josefem Vinklářem, jsem měla na hlavě drdol a ve Stylu, který navazoval na legendární prvorepublikový salon Oldřicha Rosenbauma, jsem si nechala ušít krásné červené šaty. Z elegantní látky, žádná praporovina.

Na třetí svatbě, pro velký úspěch opět s Vinklářem, jsem měla hedvábné šaty v šeríkové barvě, k nimž jsem si vlastnoručně natrhala vřes, aby to barevně ladilo. Tenkrát jsem měla krátké vlasy a na hlavě klobouk. Slušelo mi to, ale bylo trochu horko a hedvábí má takovou netaktní vlastnost, že vlhkem změní barvu. Náš roztomilý Adámek se na mě zadíval, ukázal na propocená místa v mém podpaží a svým zvonivým hláskem se otázal: „Jé, co to tady máš?“

Naštvalo mě to, ale jako nevěstinka jsem zachovala dekorum a mlčky to přešla. No a nakonec mi právě tohle utkvělo v paměti nejvíc. Občas to samozřejmě Adamovi vyčtu, zrovna nedávno na to zase došlo.

Na všech svatbách jsem měla krátké šaty. Nebyl důvod schovávat nohy. Na všech obřadech mi to slušelo. Přestože jsem byla kočka, žádný z ženichů přede mnou neklečel, aby mě požádal o ruku, žádný

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Na vše připravena.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.